

Nyní tedy, je výrok Hospodinův, vraťte se ke mně celým srdcem, v postu, pláči a nářku. Roztrhněte svá srdce, ne oděv, vraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je milostivý a plný slitování, shovívavý a nejvyšší milosrdný. Jímá ho lítost nad každým zlem. Kdo ví, nepojme-li ho opět lítost a nezanechá-li za sebou požehnání, a zase budou obětní dary a úlitby pro Hospodina, vašeho Boha. Trubte na polnici na Sijónu, uložte púst, svolajte slavnostní shromáždění! Shromážděte lid, posvěťte sbor, sezvete starce, shromážděte pachelátka i kojence od prsů, ať vyjde ženich ze svého pokojíku a nevěsta ze své komůrky. Ať mezi chrámovou předsíní a oltářem pláčou kněží, sluhové Hospodinovi, ať prosí: „Ušetři, Hospodine, svůj lid, nevydávej své dědictví potupě, ať nad nimi nevládnou pronárody. Proč se má mezi národy říkat: „Kde je jejich Bůh?““ Horlivě se ujme Hospodin své země a se svým lidem bude mít soucit.

Vydáváme se na cestu k Velikonocům. Je Popeleční středa, den přísného postu a pokání. Srovnatelná v tomto ohledu asi pouze s Velkým pátkem. Vnímáme, že jsou tu dva světy. Jeden profánní, ten venku, kdy lidé dále chodí do práce, jedí, baví se a baví budou. Normálka. Popelec je nezajímavý, vždyť ani není den volna. Druhý sakrální, kdy si uvědomujeme, že je tu možnost věnovat se svému vztahu k Bohu, zajet hlouběji pod povrch a vědomě se přidat na cestu s Ježíšem. Jsme zde, protože toužíme po smíření s Bohem, i lidmi. Kristus je v našem snažení Cestou i Cílem, Pomocníkem a Přítelem.

Víra nemůže být statická, neměnná, je dynamická, jinak by nemohla být živá. Je zde napětí i spočinutí. Aktivita i pasivita. Vnější i vnitřní. V tomto dualismu pak lze pokračovat hned v první postní neděli jako zápasu člověka mezi dobrem a zlem, světlem a temnotou atd. Postní doba ukazuje, že Bůh je s námi, ale my máme svobodnou volbu, což může znamenat odklon, odpadnutí, nepřijetí.

Biblické texty nám v postu předkládané, nejsou jednoduché. Ale snad i proto se dobře pamatují a pro mnohé jsou vlastně krásné, byť je nedokážeme plně pochopit. Někdy mám chuť si postesknout se starým dobrým Sokratem: Víím, že nic nevím. Nebo jinak. Věříme, ale nevíme.

Nabízí se nám svátost pokání jako možnost začít nově, jinak. Zase. Kdo ví, co jsme si sem přinesli, co se děje v naší duši, co to s kým udělá a jaké potřeby kdo má. Zopakovat si Desatero jistě není k zahazení. Uvědomit si, jak si vůči přikázáním stojím, jak to doopravdy je, nás může Bohu přiblížit. Protože on z nějakého důvodu nepohrdá těmi, kdo upřímně činí pokání ze svých provinění.

Církev nám doporučuje pokání jako změnu smýšlení. To věděl už prorok Jóel, že bude mnoho těch, kteří se navenek budou kát, ale vevnitř zůstanou stejní. Vážil si jí a upozorňoval na tolik cennou vnitřní proměnu. Tehdy měli svůj návrat k Bohu provázet pláčem, nářkem. Zachovat to vnější, viditelné, je jednodušší, než na sobě pořádně zapracovat. Ono je někdy lehčí zaplatit církevní příspěvky, odevzdat dar, provést předepsaný rituál, než začít jinak. Ale pořád je to aspoň něco. A co my vlastně víme?

Nevíme, ale věříme. Někdy jsme naivní, jindy opatrní, co kdyby... Co když v tomhle chudákovi prosím o něco k jídlu je Kristus? A já nic nedám, tak to je možná průšvih. Jenže co když je v tom chudákovi chytrolín, který o Kristu nic neví, jen zvonit na farní budovu mu přijde jako lepší nápad, protože je zde pravděpodobnost úspěchu větší než jinde?

Život je složitý, někdy těžký, k neunesení, ale paradoxně právě v tom můžeme vnímat Boží slávu, Boží přítomnost. Když jdeme k nemocnému a on nás povzbudí. Když jdeme k umírajícímu a on řekne: Za všechno jsem vděčný Bohu. Když se setkáme s kolegou z jiné církve, očekáváme třeba povýšenost a on nás přijme jako bratra. Bůh se nám zjevuje

v bližních a na to nesmíme zapomínat. Nejčastěji tak či onak problematických, potřebných a přitom společensky nevýznamných bližních.

Protože Bůh je pořád skrytý. Chceme ho přivolat, toužíme po jeho přítomnosti, předpokladem je čisté, důvěřivé srdce. A o jeho kultivaci vlastně usilujeme. Miluj a pak dělej, co chceš, učí i přísný Augustin.

Ježíšova výzva k obrácení a k pokání, jako již u starozákonních proroků, nemíří tudíž na vnější skutky, "žíněné roucho a popel", posty a umrtvování, ale na obrácení srdce, na vnitřní pokání a obnovu. Bez toho by kající skutky zůstaly neplodné a lživé. Vnitřní obrácení motivuje k tomu, aby se takový postoj projevil i navenek. Jde o radikální rozchod s hříchem, což znamená odvrácení se od zla a naopak nové zaměření celého života k Bohu. Toto obrácení ovšem není výsledkem jen jakési "duchovní dovednosti jednotlivce", ale je především působením samého Boha v životě člověka. Bůh nám dává sílu a možnost začít znovu. Když objevíme velikost Boha a jeho pozitivní vztah k nám, snažíme se odpovídat adekvátním způsobem.

Ještě bych chtěl zmínit válku, která za chvíli už rok znepokojuje naši mysl. 24. 2. 2022 jsme seděli v biskupském kolegiu a vstřebávali zprávu o tom, že Rusové zaútočili na Ukrajinu. Chtělo se od nás nějaké stručné vyjádření. Byli jsme zkoprnělí, opakovali si, že válka je největší zlo, vyzvali pak nakonec k modlitbám, k pomoci a vyjádřili podporu těm, kdo trpí. Dnes jsme stejně nejistí, byť někteří otupělí. Válka má obecně ten dopad, že trpí nevinní lidé, že to odskáčou ti, kteří o ničem nerozhodují, jen chtějí normálně žít své životy. Zažívají půst celý ten rok, protože si odříkají pohodu, pohodu a jsou konfrontováni s konečností, prachem a popelem. Kéž i oni neztratí víru, naději a lásku.

My to dnes pořád máme jednodušší. Ten se přestane dívat na televizi, jiný nepije alkohol, či přestane kouřit. Další zase omezí užívání auta či internetu. Dnešní člověk nad tím vším kroučí hlavou a ptá se, jaký to má všechno smysl. Co se například přihodí na nebi a na zemi, když si odepřeme něco z toho, co se dnes jí? Důvody k postu jsou - hygienické, sociální, psychologické. Náboženských motivů je vícero. U začátku postů byl tento: Rozloučení se starým a očekávání něčeho nového, důležitého. Křesťanský půst má odpoutat zájem od věcí nedůležitých, a zaměřit ho k důležitému. Vnitřně očištěn a obnoven a přitom svoboděn má člověk lépe vnímat Boží záměry se sebou, s jinými, se světem.

V tomto světě spěchu, zmatku, násilí, kdy často máme pocit, že mocnosti temnoty a zla nabírají na síle, máme my nést ovoce světla, ve které jsme uvěřili a které je nám nadějí. Buďme svědky živého Boha, chvalme ho za jeho lásku, vyznejme, že pouze Bůh je pravá pomoc a nezapomínejme, co pro nás učinil. On je Světlo ze Světla, ve kterém jsme schopni vidět správně a dobře sebe i lidi a věci kolem nás. Kéž bychom i my dokázali být svědky, na kterých se zjeví spásná Boží vůle! Amen.